

บทที่ 1

บทนำ

แนวปะการังของประเทศไทย เป็นระบบนิเวศชายฝั่งทะเลที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความงดงามอย่างมาก ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลทั้งทางด้านอ่าวไทย และทะเลอันดามัน ความยาวรวมถึง 2,815 กิโลเมตร (ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล, 2538) ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมหาศาล มนุษย์ใช้ประโยชน์จากแนวปะการังในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เช่น เป็นแหล่งทรัพยากร การประมง เป็นแนวป้องกันการพังทลายของชายฝั่งอันเนื่องมาจากความรุนแรงของคลื่น และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงาม ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เข้ามาเยือนเพิ่มขึ้นทุกปี กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม คือ การดำน้ำชมปะการัง ทั้งรูปแบบการดำน้ำตื้น (snorkeling) การดำน้ำลึกหรือการดำน้ำโดยใช้ถังอากาศ (SCUBA diving) การเดินไต่ทะเล (sea walking) นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกมากมาย เช่น การนั่งเรือท่องกระเจก ตกปลา เป็นต้น การท่องเที่ยวในแนวปะการังของไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัว และได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น การขยายตัวอย่างมากย่อมทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแนวปะการังเพิ่มตามไปด้วยเช่นกัน

ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวในแนวปะการังมีหลายกรณีด้วยกัน เช่น การทิ้งสมอ การชนหรือเกยตื้นของเรือ การปนเปื้อนด้วยน้ำมันหรือสารเคมี (เช่น TBT ใช้ทาท้องเรือกันเพรียงร้ว) และการเหยียบย่ำ และเก็บสิ่งมีชีวิตในแนวปะการัง ของนักท่องเที่ยว ก่อนหน้านี้ความเสียหายของปะการังที่เกิดจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวดำน้ำมักจะถูกเลขเลขที่จะนำมาพิจารณา จนกระทั่งกิจกรรมดำน้ำได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นที่น่าวิตกว่า แนวปะการังบางแห่งที่มีการใช้ประโยชน์อย่างมาก อาจเกิดความเสียหายขั้นรุนแรง

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นแหล่งชมปะการังน้ำตื้นอีกจุดหนึ่งในภาคตะวันออกที่มีชื่อเสียงมาก เพราะมีความสวยงามของปะการัง ความหลากหลายของชนิดปลา จึงทำให้นักท่องเที่ยวนิยมไปดำน้ำชมความงามเป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้แนวปะการังเกิดความเสื่อมโทรม ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล โดยการเหยียบย่ำ และการเก็บปะการังไปเป็นของที่ระลึก ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะส่งผลกระทบเพิ่มสูงขึ้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวที่สามารถลดผลกระทบ จากการสัมผัสปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล บริเวณแนวปะการัง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด โดยใช้คู่มือให้ความรู้และสร้าง

จิตสำนึก ร่วมกับทางเชือก เพื่อเป็นข้อมูลที่จะสามารถนำไปอ้างอิงในการเสนอแนะมาตรการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และสามารถใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวในแนวปะการังได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อทดสอบผลของการจัดการการท่องเที่ยวบริเวณแนวปะการัง โดยใช้คู่มือให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกในการดำน้ำ ร่วมกับทางเชือก ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด

สมมุติฐาน

การจัดการการท่องเที่ยวบริเวณแนวปะการัง โดยใช้คู่มือให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกประกอบการดำน้ำ ร่วมกับทางเชือก ทำให้การสัมผัสปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลของนักท่องเที่ยวดำน้ำลดลง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวในแนวปะการังให้เหมาะสม และใช้ประโยชน์แนวปะการังอย่างยั่งยืน.
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยการจัดการท่องเที่ยวในแนวปะการัง